De heteroclytis nominibus.

Editio Roberti Whitintoni lichfeldiēsis protouatis Anglie in florētissima Oxoniensi academia laureati: de heteroclytis noibus et gradibus cōparationis.

Tetrastichon eiusdem ad lectorem.

Protheos vt possis varios dinoscere vultus
Tyrrelie lexus ambiguosq; senis
Salmacidos ne vndis coeant heteroclyta mixta
Hoc whitintoni voluito lector opus.

Distichon eiusdem in zoilum.

Cornua rhinoceros/dentem ni zoile ponas
Sanguinolenta feret tela hecatebeletes.

W. de Worde 1520.

De noibus heteroclytis.

QUum de heteroclytis varia inter gramma
ticos sit dissentio: que legentis animū adeo perplexū hinc inde di=
strahit: vt nesciat quo vultus teneat mutante pthea nodo. huic
incōmodo suppetias ferre studui. Perlustratis probis authoūb⁹:
collegi que lege grammatica tritior vsus obseruanda teneat he te
roclyta. Annotauimus etiā quedā: q̄ apud priscos licet i precio ha
berentur: apud recentiores tū ob vetustatē absoleta dicantur. Le
gimus apud Plautum delicta feminino gñe et singulari nūero: et
apud Ciceronē nec⁹ apud alios alia multa: que lex grāmatica vetat. Quare ne
q̄ veteribus licuit scriptoribus: tibi quoq; licere in ea re putes: aut quod raro in
uentū est: aut figurate vel iocaria quadā elapsum: in tritū vsum vsurpare arroges
probabiliter subiunximus precepta.

¶ Aptotū vel monoptotū est q̄ vnā vocē habet per oēs casus: vt gummi.
¶ Diptotū est q̄ duos casus habet diuersos: vt tabi tabo.
¶ Triptotū q̄ tres: vt templū templi templo.
¶ Tetraptotū: q̄ quatuor: vt gener generi genero generū.
¶ Pentaptotum: q̄ quinq;. vt castus casti casto castum caste.
¶ Hexaptotū quod sex: vt totus totius toti totō tote totum.

¶ De noibus heteroclytis.

¶ Heteroclytū nomē est quod vario modo declinatur. ¶ Heteroclysis est varia no
minū declinatio: que quidā fit casu nūero/gne/declinatione/ꝛ voce: fitq; defectu/
abundantia/ꝛ variatione.

¶ De noibus que vnā terminationē habent: singulatia tantum.

Hec aptota feres singlari neutraq; tantum
palme of the hande. fyre gen⁹ fru=menti. nothynge tustū dimissū
Ir pyz pus et adoz nihil et nil phaselq; nephaselq;
nomē oppidi vt gummi vt coum .i. pro sola voce sumpta.
Cym: sic clausa per i/simul u/vox materialis.
scz generū (tryfull ynge wycked)
Et commune trium iungas nequā: simul adde
whale nem⁹ thessalie a pounde weyghe
Hec cete et tempe pluralia: pondo triumq;
so many so many.
Hec generū tot quot totidem numeralia cuncta
vt quatuor/decem/viginti/quadraginta/octoginta.
Post tres ad centū que pzime sunt speciei
vt hoc mille indeclinabile.
Mille dat hoc fixum singlari non variatum.
In pl̄ali ntō hec millia/gtō horū millium/dtō his millibus. ꝛc.
Cuius pluralis terne sit millia flexus
In pl̄ali ntō hi et he et hec mille indeclinabile.
Plurali inflexum genus omne est mobile mille

De heteroclytis.

¶ Rectum et quintum casum tñ habētia.

.i. uti. .i. ueri able. past hope.
Recti vel quinti voces tantū potis expes.
magis aucte. mactus era etum.
Macte tenet quintū: piscis et mobile flexum
.i. fortuna a morren
ntō vctō ablō ntō actō ablō
Fors dabit o fors forte: fluesq; fuem: flue tantum
a consumpcyon sanies ꝫ sanguis corruptus.
in ntō actō ablō. gtō ablō
Tabes dat tabem tabe at tabi nisi tabo.

¶ Accusatiuū solum habens.

ad magnitudinē/vt sentit Valla. anglice. (as moche)
Instar singlarem quartū poscit sibi solum

¶ Ablatiuū solum habentia.

Maior natu (elder) .i. astutia cuydeyt by byrthe of fre wyll
Minor natu. (yonger)
Astu cum promptu natu dic sponteq; sexto

¶ Ntō et vctō singulari carentia.
.i. potestatis.
Singlari recto quintoq; carent ditionis.
an oote dethe deynty mete. a prayer .i. fructus.
Remigis atq; necis dapis et precis addito frugis.
a wande or a tryppynge rodde a course/or
or a cudgell caret actō a sydde possibilitatis.
Verberis et quarto: vicis aufer opisq; datiuū
casus pluralem.
Plurales retinent omnes: vicis at genitiuum
refuseth numero.
Abnuit: et casus plurall omnes ditionis.

¶ Datiuo vctō et ablō carentia.

ntō et actō. as moche
Dic bis tantundem tantidem dans genitiuo
more
Hoc plus dic recto et quarto pluris genitiuo
declinationis
Hi simul he plures hec plura vt mobile terne.

Nominibus.

¶ Uocatiuo tantum carentia.

interrogatiū distributiuū relatiuū.
Querens distribuens infinitum referensqz
negatiū vetō casu.
Atqz negans quinto careant pronomina cuncta
Exceptis omnis noster/nostras meus/et tu.

¶ Datiuo et vocatiuo carentia.

Hec vis huius vis/hanc vim dicas et ab hac vi.
Plurali he vires:he vis dederatqz vetustas.

¶ Actiū et actiū solum plurali habentia.

helpe denyenge
Suppetie/inficie quarto as solum retinebunt.
He simul has grates:repetūdarū repetūdis.

¶ Plurali nūero carentia.

Propria cuncta carent plurali:elementa metalla
Liquida que signant:et humi nascētia sicca
Cum toto si signet idem pars quelibet. At quū
Pars non signet idem cum toto:pro specie ve
Diuisa a toto capitur:quum materie ve
Pro forma:quū fit translatio opinio et vsus
Euentus diuisio fit:pluralia flectas
Et que natura careant singlari vt athene.

¶ Plali nūero carent propria nola deoꝝ/holm/vrbiū/montiū/fluuiorum ⁊ aliorū locoꝝ:et quatuor elementa:ignis/aer/aqua terra.⁊ metalla:vt ferrū/plūbum. Et liquidū:vt oleū lac butyrū. Et humi nascētia sicca:vt piper/ciser. Et hoc intelligendū est quoties quelibet pars signt idē cū suo toto: vt quelibet pars aeris est aer/qlibet ps ferri est ferrū/qlibet pars olei est oleū/qlibet pars piperis est piper. S z qñ qlibet ps signet idē cū suo toto plurales casus habet:vt in floribꝰ ⁊ fructibus. Unde quelibet pars rose non est rosa. Sīr qñ pars sumitur pro specie a suo toto diuisa:vt aque qñ sumūtur p fluuijs a mari diuisis. Terre pro insulis ⁊ regionibꝰ a terra cōtīēti diuīctis. Aut qñ pars p forma alicuiꝰ materie accipitur: vt panes p partibus in massam rotūdā effigiatis. Fit qñ fit translatio:vt ignes qui signt amores. Virg. Incipe Mopse prior si quis aut Phillidos ignes. Aut opinione:vt vulgi qui opinabātur plures esse soles. de Virgilius imitās dixit. Quid tātū Occano properāt se tingere soles/quedā ctiā vsu plaralem habent:vt frumentis apud Maronē. Quedā euentu:vt catones duo fuerūt. Quedā diuisione:vt gallia rum.alia belgica/alia celtica. Quedā nature:vt Athene/Cume.

De heteroclytis

¶ Annotatio de quibusdã pluraliter declinatis

welspryngе. stãdynge poole. water trebled lake or podell.

Plurali flectes fons/stagnũ/ac vnda lacuna
playne lee a rennyng water. louce or humour. rẽnynge water. a lake or a myre
Equor sic fluuius succus sic flumen: ⁊ amnis.
a cuppe a well or pyt water rẽnynge water. a lake or a myre
Pocula vel puteus laticesq; fluenta lacusq;
troubled see water see drynke a fenne or a marres.
Et freta cum limphis/mare/potio/sicq; paludes.
cockell rue. onyon pese oores
Cum loliis rutas cepas pisas/et auenas
benes ryse all maner corne terrebytche
Melonesq; fabas lentes frumenta lupinos
strawbery vt rose/lilia/viole/pome/pyra/cerasa.
Fragaq; citrullos florum sic nomina fructus

¶ Annotatio de carentibus gtõ dtõ ⁊ abltõ plalib'

Plurali genito terno sextoq; carebunt
a mouthe. bras hony see coũtre. encense lawe barley wyne.
Os es mel mare far rus thus ius ordea vina.
meythe.
pocula .i. potus mellitus. mulberry vt macies leneſſe). declinationis
Defcuta sic mulsum/morum: sic noia quinte.
edge of ony wepen. sythe
maner of the eye a krynde a face
Demptis maneries/acies/ species/facieq;
noone
a kynred a thynge tymbre meridies. daye.
Progenies res materies cum prole dieq;
a sythe/or broche. ceteros casus habet: vt verua verubus.
Pluraliq; veru careat tantum genitiuo

Masculina singulare nũerũ tantũ habentia

theſee.
Singlari tantum flectes hec mascula ponthus
blode salte pryson all maner vytell/or mete. duste. the wange tothe.
Sanguis sal carcer penus ⁊ puluis genuinus
the euen sterre idem dunge ayere worlde ayre
Uesperus et vesper/fimus/aer/mundus ⁊ ether
mosse sonne smoke mudde or slyme of the erthe. cingulũ veneris
Muscus sol fumus limus veneris quoq; cestus

Nominibus.

At quandoq; leges mundos fumos genuinos
Puluerib⁹ cum ſanguinib⁹ ſed rarius vſu

¶ Feminea ſingularia tantum.

Feminei generis ſinglari hec flectito tantum
laude or prayſe. name helthe peace. ryche ponge age idem.
Gloria fama ſalus pax gaza iuuenta iuuentus
lyght dethe hyſe mourn. thyrſt hungre olde age.
Lux mors vita lues ſitis eſurieſq; ſenectus
an oke apple a ſtake of wood. roughe. groũde infeccyon. colere
Galla ſtrues tuſſis tellus contagio bilis.
a faute vytell piſſue or chyldre. groũde ſpryngolde chaſe ſpotte
Culpa penus ſoboles humus et pubes fuga labes
euentyde colere a chylde a token of proue. ſande
Veſpera cũ colera proles iuncta indole arena
matter of fylthe
hongre reſte pardon reſte corrupcyon
Atq; fames requies venia atq; quies ſanieſq;
rotnes of wood or
hoonneſſe worme eten pſe lenenneſſe faythe & truthe
Canicies caries glacies macieſq; fideſq;
a glotony madneſſe fylthyneſſe people. plebei.
Ingluuies rabies: ſic illuuies quoq; plebes.
His ia que formant abſtracta ſequentib⁹ addas
wyſdome innocence. malyce wodeneſſe coueytouſneſſe
ſapientia infantia vecordia inſania auaricia
Ex ſapiens infans vecors inſanus auarus
ſanynge pouerte. prudẽce remẽbrãce vtterãce chyldhod. madnes
pcimonia ſ'citas. inopia. prudentia. memoria eloquẽtia puericia amẽtia
Parcus inops prudens memor eqz loquẽs puer amẽs
labour. mãdnes wyckednes pouerte.
diligentia dementia pernicies/vſtas paupies vł paupertas
Diligens demens: ex pernix pauper ⁊ in tas
At quandoq; leges luces paces et arenas
Gazas et vitas raro et amicitias

¶ Neutra ſingularia tantum.

ryght or lawfũl. wronge. corrupcyon.
Neutra carent hec plurali fas atq; nefas pus.
genus fru= dyrte/or
euen menti olde age myre aſete grounde
Veſperum ador lentum cenum ſoliumq; ſoliq;

Carioſa ligna (wormeten tree)

De heteroclytis.

euen sterre palme of the hãde see. hell. bydelyme. scarlet coloure

Uesper/ir atq; salũ/baratrũ/biscũq; luctumq;

age nothynge. idem idem nede idem

Cuum nil nihilum nihil atq; necesse necessum

cibus per angelos filijs israel datꝰ. glasse paske/or eester. mornyng. shambles.

Mãmona manna vitrũ cũ paschate mane macellũ

sope or

the sprynge tyme fleche dethe poyson comen people see.

Nitrũ a nitendo:qr vestes nitidas facit.

Uer nitrũ letum virus vulgus pelagusq;

all maner vytell of mete. hoc hoc

Atq; venus penozis coniunge penumq; penuq;

tempus quo ius intermittitur an ere of corne. frost.

Insticium/spicũq; gelu: simul antea dicta

¶ Antea dicta vt nola metallozũ. Excepti os eris: z electrũ. nola liquidozũ: vt flegma oleũ. Nola siccozũ: vt triticũ piper/humi nascẽtia/herbarũ nola: vt apiũ crocũ que pluralem (vt dixim⁹) refugiũt: quedã pluralẽ tamẽ habent. vt equoz mel vinũ. ꝛc. de quibus superius dictum est.

¶ De his que naturaliter singulari carent.

Natura careant singlari nomina multa
Festozum sic ludozũ numeralia primi.
Ozdinis et que distribuunt: bariis quoq; cõstant
Et pro masculinis: capitur dum mobile multis.

¶ Singulari nũero naturaliter carent nola quatuoz modis. Primo nola festozũ z ludozũ tã masculina: vt apollinares/quinquatres/circenses: cꝫ femmina/vt Neomenie. cꝫ etiã neutra: vt orgia/bacchanalia/neptunalia/repotia/taurilia. Secõ nũeralia nola tam primi ordinis: vt duo/tres ꝛc. cꝫ dispartitiua: vt bini trini licet poetice interdũ legitur septeno gurgite. pro septem gurgitib⁹. Tertio (fin Seruium) q̃ nõ nisi er plurib⁹ cõstant: vt scale/bige/trige/quadrige: ſe pro epistola/arma/quisquilie/scope ꝛc. Quarto adiectiua pro pluribus masculinis accipi solita: vt cani pro capillis. Superi/inferi/posteri/minozes/matozes.

¶ Masculina tantũ pluralia.

masces.
insignia consulum.

Mascula sunt isthec tantum pluralia fasces

great rayles

merry cõcytes. or barres sayntes in heuen vnder chambres

Atq; sales clatri cum celitibusq; penates.

cronycles lamentacyons horse heeres nettes for dere pyllers

Annales threni cani cum cassibus antes

vpon borde hatches

in a shyppe spyrytes of hell. gẽtylmen spyrytes of hell spyces

Atq; fozi manes proceres/lemures et odozes

Nominibus.

lattes wyndowes or a grate — a graue. — rayles at the tyte ende a carceres — trības quedam titij

Cancelli loculi/cum carceribus/ titienſes

pars tertia ppli romani. — ſeates in the heed — romani primi.

Faſti ſic luceres: cum furfuribuſq; quirites

a payre of tables — a kynred — libelli

Adde pugillares/natales/coq; dicillos.

dij gentiles pryuate goddes — hauthorne. — fryſſon/or geriſe.

Atq; lares/ſentes/vepres/deducta per ates

grete men magnates — heedes/or chefe men primates — beſt men of a towne optimates.

A magnus primus ſimul optimus: anteq; dicta

Auctori aſcribas aliter tibi ſi qua reperta.

¶ Untea dicta vt in ſuperiori precepto. Adiectiua q̄ p plurib⁹ maſculinis accipiuntur: vt ſuperi minoris ꝛc̄. feſtorū et ludor: vt Apollinares/Carcēſes. Nūeralia vt duo/tres/bini. Oſſi q̄ aliter regias auctoritati aſcribas. Nā apud iuuenalem leges pcerē. apō Perſiū quiritē. apō Virg. carcerē p equor⁹ cuſtodia. apud ouidiū vepre ē cū poetica licētia permittūtur in coniugatione trahenda diſſentio; Sunt etiā mixta q̄ alia ſignificatione ſingularē hñt. vt ſal p ſapiēto: ſ⁹ tūc plāli caret. Itē faſcis p ſarcina alīr pōdē. virg. Ego hoc te faſce leuabo. Et carcer p noctiū cuſtodia plūr li caret cū mīr. adiectiuis: vt mior maior liber ꝛc̄. q̄ alr ſignt cū p fixis ſumūtur.

¶ Feminea tantum pluralia.

Feminei generis ſunt hec pluralia tantum

acute dicte vel facta — inferiū ſacra — feſti dies — ix. daye before the idus in the kalende — the fyrſt day of euery moneth.

Argutie/anxie/ferie/none/ atq; calende.

flatterynge — iapyes or tryfules — beſom — play or vauntage taken in warre. prede ab hoſtibus capte.

Blanditie nuge ſcope ſic manubieq;

fylthe fruytes — truſe or reſpyte — inteſtina. — army or an hooſt of men. — the myddelmeſt daye. of euery moneth.

Pumicie induciē lactes copie ſimul idus.

a feyre — funerals or nyght or dyrkenes. — lyeng wayte or deceytes. — threteynge/or manaſſynge

Mundine et exequie tenebre inſidieq; mineq;

purgamēta terrarū vel deſcēd er arborib⁹ aut floribus decidit — tā hominū q̄ ſerpentū ſpolia ſlonge — montes altiſſimi q̄ dirimūt Italiam a gallia et a denne a cradle. germania

Quiſquilie/ exuuie latebre cune ſimul alpes.

remaynynges — watche — q̄dā obſeruatiōes ſiue ſolennitates/ſiue ſacra apud iudeos. — vt placidiſſimi ortis entrales q̄ſole ingrediente leoné flant — domus priuate

Reliquie excubie cerimonie ecclee ędes

weddynge — mōs rome ſiue vicus — horſe harnes. — montes hyſpanie — bathes.

Nuptie exquilie phalere gades quoq; therme.

De heteroclytis.

wanton desyres
occasyons/or
ryches instygacyon organ pypes. varyaunce or ennemyte.

Diuitie illecebre cautes inimicitieq;.

fendes or fu- thre goddes brachia scor-
ryes of hell. ryches. offauour pionis. vbi nitates. nomē vbi minerue

Dire ⁊ opes charites chelecq facetie et athene

a payre of fendes thre goddes thre goddes
gates of hell. fatall offauour cuyll spyryte

Itq; fores furie parce gratie quoq; larue

quoddā genus
tndumentū wycked diuinations vt loco; nola tebe. ⁊c.

Induuie balue sortes simul antea dicta

¶ Antea dicta vt suppetie et insicie q̄ nō ⁊ actō tm habēt sīr grates. Et ea que ex pluribus constant. vt bige/trige. ⁊c. Et numeralia: vt bine/trine: nō possum nō mirari quorundā insciciā q̄ affirmant hec nomina mappa plaga/palea/nema/maris compes/antenna: ⁊ alia singulari carere quum apud peritissimos in singulari reperiantur.

¶ Neutra pluralia et secūde declinationis.

Neutra hec plurali tantum flexusq; secundi.

trumpettes. tentes wepens cradell loca aspera

Classica cum castris simul arma crepundia tesqua.

vmbles/ rockes in spaceof. v. yeres
prouincia scythie garlande a beest the see. or processyons.

Bactraq; cū sertis sic exta ceraunia lustra

a cradell the herte stryngee.

Et cunabula sic precordia lachana klabra

pocula vel scyphi top of a hyll anteriora pars nauis ferrata

Hec charchesia in singulari. anglice/a polle eeyl.

His carchesia sic iuga montis rostraq; naus

dyrges
electyons sacrificia que mor-
tua tuis impendūtur
tpa quibus consules eligūtur.

Adde comitia sic artaxata tentyra insta

¶ Attendat lector quedā ex his in singulari declinata: sq; tūc aliter signi: vt rostrū quū pro rictu auis sumitur: similiter iugum pro boū colligamine.

¶ Neutra pluralia tantū ⁊ tertie declinationis

Hec terni flexus tantū pluralia neutra.

longe walles of the wlappe in a vt parentalia/bacchanalia.
gartes a towne towe or anore orgia/cerealia.

Ilia menia sic palearia iungito festa

vt bacchanaliū vel oriū. festa bacchi.

Que genito terne flexure suntq; secunde

ea q̄ indotentur vel a shepe herdes
viro vel femina cotes mapalia idem.

His sponsalia sic magalia palia iunge.

Nominibus.

carmen pindari poete pollde nemus thessalie amenissimum.

Et peana simul pondo tempe inuariata.

De heteroclytis tā gñe q̄ declinatione variis

Masculā in singulari/z neutra in plurali.

vt hic tartarus in plali hec tartara

Masculā in us primo numero: sed a neutro secundo

promontorū mons gen' toge leuis angustee

hell a hyll in trope. laconie arcadie etiā p rugatura pannorū

Tartara dyndima trenara menala suppara dicas

cacumina

montis ide

mons thracie sayle clothe. hodde in troia mons laconie.

Ismara carbasa pilia gargara taigetus/q̄

hell a whale hell

Additur infernus cetus dum piscis auernus

Plurali hec cete dicas tamen inuariatum

Masculina singulari: masculina z neutra plali.

Masculā singlari: plurali hec masculā neutra.

mōe cāpanie vbi nasci= tape ot ga=

tur vinum p vino ponit myrice. anhillynge. place. a cotie gyrdel.

Mallicus atq̄ locus sibilus loca baltheus adde.

cōmaūdemēt. chaunce hyeuice

Jullus et euentus permissus masculā quarte

vt hec tussa/otis

Neutraq̄ plurali (ceu sentit Valla) secunde.

vt hoc iussum/euentū/permissum. a inde hec iussa/euēta. ꝛc.

Ut hec sepe per um reperimus z hinc fit a neutrū.

Feminea singulari: plurali neutra.

vt hec pergamus .i. singulari in plali hec pergama

Feminea hec primo numero sunt neutra secunde

walles of trope a pasture stuffe of houshold

Pergamus z zizania palcua iunge supellex

pastorale carmen.

vt hec bucolica/ce. In plali hec bucolica/orū. hec rhetorica/ce.

Nomina librorū vel in e/vel in a/iungito et artes

In plali hec rhetorica/orū. vt altilia In plali hec altilia

Feminei generis pro fixo et mobile sumptum.

arbor in syria vnde emanat gum-
flume tre mi quo velica tinguntur
Arbutus/intybus: et sic galbanus addito/quidam
vt arbutum. in plurali hec arbuta.
Censent hec: sed in um variari: hic exit a neutrū

¶ Neutra singulari/mascula plurali.

Neutra hec singlari: plurali mascula dices
campi ameni
in inferno. heuen. an hole a eyte in greco.
Elysum celum specus (vt vult Seruius) argos

¶ Neutra singulari. mascula ꝫ neutra plurali

Singlari hec neutra: ꝫ plurali mascula neutra.
the bytte of a bridell. threde a prison. a leeke a rake a hore coller.
Frenum filū claustrū postrū rastra capistrū

¶ Neutra singulari: feminea plurali.

mete
Singlari hoc epulum: dic he plurali epule ꝫ
bathe balnee balneum.
Balnea plurali: vel ee singlari ab eum dat.
a denteth: nunc nō est in vsu.
Delicium antiquū/plurali at delicie nunc
a feyre.
Nundine item tantū plurali: nundinū at olim

¶ Feminea singulari: feminea vel neutra plurali.

De vel a plurali fructus dat amigdalū: at arbor
an almon tree.
Hec dat amigdalus: vel amigdala Plinius inquit
an onyon.
Hec cepa he cepe: dat cepe hoc inuariatum.

¶ Gen⁹ ꝫ vocē variantia ꝫ nō significatione.
euen tyde.
Uesper erum vel era capitur pro fine diei
euen sterre vesperus vesperugo euen sterre.
Stella hic vesper erus: vel hec ugo: hic hesper⁹ idem.

Nominibus.

Hic tapes etis dic hocꝙ tapete tapetum.
a cyte of troye
Ilios hec dices hoc ilium et ilion addes
a margaryte stone margarita margaritum.
Margaris hec et rita simul/vel Seruius hoc tū
Hic gibbus gibber dices hec gibbaꝙ caro
ecre of corne
Hec spica at caro hic spicus dic quoꝙ spicum
horne froste
Hoc cornu atꝙ gelu tamen hic cornus gelus olim
lymme nose.
Hic artus nasus: quondam artu nasaꝙ nasum

¶ Masculina in us et neutra in um.

hic clypeus vel hoc clypeū
Nunc hic us in recto vel hoc um quandoꝙ reperta
compas of
a shylde the mouth a boffet staffe warnynge
Hec clypeus rictus colaphus baculus monitusꝙ
a narowe lane. a glose an hatte
Angiꝙ portus commentarius atꝙ galerus.
a hele an hatte of a knyfe trybute.
Et calcaneus et capulus: magis umꝙ tributum
a sparre a rase or course.
Et sestercium item tignum sic curriculum dant
vt hec pyrus hoc pyrum
Arboris exit in us nomen forme um quoꝙ fructus.
a bothum kerchyffe wastynge bowle
fundum mundum luctum sinum
a grounde worlde. mournynge bosum
Hec fundus mundus luctus sinus quoties um
In recto formant aliud tunc significabunt.

¶ Feminea in us et neutra in um.

crystall.
Cristallus nardus simul abrotanusꝙ saguntus
an indenture pese.
Um quandoꝙ tenēt: dic syngrapha pisa per umꝙ

¶ Masculina in er/et feminea in a.

De heteroclytis

panthera a standynge pece. crathers
Ethera sic ether panther crather simul era

¶ Hic her hoc us/hoc in u et um.

all maner vytell or mete
Non declino penus neutrū: penus hoc penoris dat
Hic penus hec quarte: neutrale penusq; secunde
an hole
Sic recto varies specus atq; specūq; specuq;
a mylke payle a vessell to mylke in
Hoc mulctrale feres hoc mulctrū mulctraq; per hecq;

¶ De vsitatis et antiquatis.

gumme that cometh of trees. mustarde sede.
Is dederant olim: nunc i gummi atq; sinapi
furnappe nette .i. dices a cyte in italy.
Gausape rhete feres nunc et prȝneste sed olim
gausapum/gausapes.
Gausapis et pum pes prȝnestis sic quoq; rhetis

¶ De non vsitatis et antiquatis.

dust a gourde asshes
Nunc is aut er quondam puluis cucumisq; cinisq;.
vnder. xiij. yeres share.
Impubis; sed nunc impuber vomer in vsu

¶ Quentiñ variū efferūt sub eodē gñe.

Is simul er retinent hec recto masculа casu
of the fylde swyfte worshypfull vpon fote on horsebacke.
Campester volucer celebergq; pedester equester
swyfte mery of the wodde holsome.
Acer sic alacer siluester lunge saluber.
of the fenne swyfte. he that kepeth a wage.
Adde palustеr eis celer at dic raro sequester

¶ Os et or in nominatiuo habētia.

sauour tree worshyppe
Or simul os recto retinent odor arbor honorq;

Nominibus.

ethalcyon noyse fayre speche.

Et vapor et clamor lepor iis coniũge labor(que)

¶ Us et er in nominatiuo habentia.

vt ab greco euandros.

congre fysshe a spaynyarde. euander vel dras.

Dant us et er conger vel hiber ros ductaq; grecis

prosperus/puerus/asperus.

Us quondam nunc er prosper pauper puer asper

¶ Masculina nominatiuũ variantia.

Hec varia in recto casu masculina reperta.

a morte a yonge salmon. a water in Rome.

Mugilis et mugil tybris tyberisq; reperta.

fluni⁹ germanie a goynge fysshe

Sic arar ac araris: seu gobio gobius atq;

a gamynge or playe. a bable.

Ludio siue dius vel ludus pusio pusus.

delfen fysshe a man of arabye.

Delphin delphinus vel arabs arabisq; arabusq;.

a sygne in heuen an elephant a scorge or a whyppe.

Scorpius ac elephas elephantus scorpio iunge

fluuius italie in tybe-

rim descendens. blode a whyrle wynde.

Hic anio nerio nunc dic languis quoq; turbo.

Ast anien quondam neri en sanguen quoq; turben.

¶ Femínea nominatiuũ variantia.

Feminei generis recto variata leguntur.

sawe dust/or mallocke

Hec stips hecq; stipis simul hec scobs hec scobis hec

the people a bee sallet or a helmet

Hec plebes hec apis vel apes hec cassida cassis (plebs

farneese vale

Hec adipes vel adeps hec vallis rarocq; valles

a ioynynge circũstannce cõpages/ambages.

Compago ambago tam ges ꝑ go retinebunt

phocenis filiꝰ thoseo nympne. patria homeri. vbs in thera insula

Is simul in phocen salamin retinent et eleusim.

De heteroclytis nominibus.

vt claritudo claritas vt mūdicies et mūdicia.

Multa per udo vel as abstracta per es vel a ponas

¶ Confusa in rectis obliquis distincta.

Confusa hec recto distincta sed in genitiuo
Lens frons glis semis dom⁹ ꝙ pecus addito cassis
Vasqꝫ fides cancer vesper siluester et acer.

Lens lendis (a nytte) Lens lentis (rynde). Frons frondis (a bough). Frons frontis (a fore heed). Glis glitis (a fyttull). Glis glissis (daye). Glis gliris (a dormouse). Semis indeclinabile (halfe in ony maner thynge). Semis semissis (halfe a pounde). Domus domi (at home). Domus domus (a house). Pecus pecoris (cattell/as shepe & gootes). Pecus pecudis (beestes/as oxen/kyen/calues: & suche other). Cassis cassidis (a sallet). Cassis cassis (a nette). Vas vadis (a surety or borowe). Vas vasis (a vessell). Fides fidei (truth/faithes promes). Fides fidis (a strynge) Cancer cācri. (the sygne of the crabbe) Cācer cancer (the cāker worme). Vesper vesperi (the euē sterre). Vesper vesperis (the euen tyde). Siluester siluestri (a proper name of a mā) Siluester tris (of the wode) Acer acris (a maple tree) Acer ācris (swyfte/sboore/or terse)

¶ De nōibus incerti gīis dictū est in generib⁹ de declinatione noīm ludorū festorū domus et ambo superius ī declinatione dictū est.

¶ Variantia declinationem.

a vessell

Hoc vas dat vasis: plurali hec vasa dat orum
an acre oflāde tugeri
Jugerum erit flexus singlari nunc ꝙ secundi.
tugerum tugeribus numero flexus.
Jugera rumꝙ ribus plurali fit quoꝙ terni

¶ Secunde et tertie declinationis.

uppyters (mythe) cācer cācri (a sygne) a dewe of yerne.
Vulcibet et cancer necnon globus atqꝫ sequester
cancer cancris (canker worme)
Flexure terne sunt et quandoqꝫ secunde.

¶ Tam quarte ꝙ secūde declinationis.

Hec sunt flexure nunc quarte nunc ꝙ secunde
a heppe tree pynarde fygge or fygge tree.
Cornus sic pinus pro fructu aut arbore ficus.

De formatione gradu cõparationis.

an entre or vestry an ooke bey tree rasynge of people
Ac aditus quercus laurus cantusq; tumultus
a lake or myre. apparell. warnynge cost vytall
Et lacus ornatus monitus sumptusq; penusq;
His addunt aliqui raroq; reperta secunde
herynge syght a stryde lyuynge. gronynge
Auditus visus passus victus gemitusq;
a syghte. flowynge a wodde a verse mournynge
Aspectus fluctus saltus versus quoq; luctus
bedde hyssynge army or hoost parlyament.
Lectus piscatus exercitus atq; senatus.
byrthe gaynes dethe cõpany hete or trouble
Ortus cum questus obitus cetus simul estus.

Annotatio.

Deficiunt quarti flexus laurus monitusq;
Casibus in ternis numeri sextilq; vtriusq;

De formatione graduũ cõparationis.

Mobile quod possit siue augeri minui ve.
Tres tenet hosce gradus positũ mediũ superantẽ

Formatio cõparatiui et superlatiui.

gradu. .i. cõparatiuũ vt docti doctior.
A posito mediũ formes sic. A primo (or sibi iuncta)
vt forti fortior. .i. superlatiuum.
Casu qui fit in I similiq; modo superantem
vt a docti doctissimus. a forti fortissimus.
S iuncta atq; simus formes ex I vel eodem

Annotatio cõparatiui.

vt strẽnuus/tenuis.
Vs simul is quando vocalis forte preibit.
vt magis strenuus magis tenuis.
In vice tunc medij sumas magis et positiuum.

Alia annotatio cõparatiui.

ponger.
Junior a iuueni removens ve caret superante
Datq; sinisterior quamuis non rite sinistri
warre or worse
Deterius aut deter vel detero deterior dat

¶ Annotatio superlatiui gradus.
vt niger nigerrimus.
Rectus in er formant (rimus adiuncta) superantem
Excipitur dexter quod dat timus atq; siniſter
vt peterrimus/deterrimus.
Detero sicq; vetus rimus a detercq; veter dant
saturrimus ꝛ saturissimus. maturrimus et maturissimus.
Turrimus atq; simus formant satur atq; maturus

¶ Alia annotatio de superlatiuo.
vt humillimus/similimus/facillimus.
In limus is vertunt humilis simulis faciliscq;
agillimus gracillimus docillimus
Atq; agilis gracilis (ceu Valla refert) docilisq;

¶ De ijs que rite non formãt gradus
sed aliunde sumunt.
Hec rite aut graduũ formam seruãt aliunde
At sumunt: magnus vult maior maximus: atq;
Paruus vult minor ꝛ minimus: bonus et melior dat
Optimus: atq; malus peior sic pessimus: inde
Multus plus sic plurimus: atq; potis potisq;
Inde potissimus: a nequamq; worissimus exit

¶ De alijs que aliunde mutuantur.
vt grandiloquus a loquor a sequor a volo a facio.
Clausa dicus loquus atq; sequus volus ꝛ ficus orta.
A verbis medijs formam et superantis
vt a grandiloquẽti/quentior/quentissimus.
Ficto (vt grandiloquens) sumunt a participante.

¶ De ijs que carent superlatiuo.

vt valde senex/valde iuuenis/valde memor/valde obnixus.

Iſta senex iuuenis memor obnixusq; adolescens
Per valde et positum supplere volunt superantē

De prepositionibus cōparantibus.

Ante dat anterior formato secus secior
Subterior donat subterq; carent superante

vt citerior viterior exterior inferior

Extra dant erior: citra/vltra/extra simul infra.

superior vt citim⁹. infimus vltimus extimus.

Atq; supra: dat imus citra/infra/vltra/simul extra
Quod simul extremus donat suprasq; supremus
Vel summus: post posterior postremus habebit

Et prope dat propior sic proximus proximior dat

De aduerbijs comparantibus

vt penitior

Exus formatior penitus penitissimus: exit
longe a go forther fyrst gretely more
Aprudem prior et primus: magne magis effert
moost longe longer diutissime ofte
Maxime itemq; diuq; diutius et issime sepe
ofter ofte ofte very late.
Sepius et sepissime habet: nuperrime nuper-
swyfter
Ocior ex ocis grece atq; ocissime exit.

De ijs que carent superlatiuo.

later late ynough better.
Serius a sero tantum satis et satius dic
otherwyse
A secus et secius: careant omnes superante

De ijs que cōparationē nō faciunt.

De formatione graduũ cõparationis.

sed aliunde mutuantur. vt pius vt strennuus

Raro gradus proprios ab ius vel uus reperimus.

vt reuerẽdus colẽdus. Horatius. Anno ꝙ decor quilibs amicior.

Nec dus verbali: nec de cus ci geminatũ.

¶ Cicero in Anthonũ precipit prientissimũ nõ pissimũ dicendũ. Salustius dicẽs strẽnuus quilꝫ maxime strẽnuus: docet strennuissimus vix reperiri.

¶ Londini apud wynãdũ de worde sub Solis inter signio. i vico (Fletstrete) appellato. Anno. m. cccc. xx.